

Rasprava o kredibilitetu Šljivančaninovog svedoka

Author: [Rachel Irwin](#)

Advokati bivšeg jugoslovenskog oficira traže da se u svetlu novih dokaza preispita žalbena presuda.

Piše: Rachel Irwin iz Haga (TU br. 665, 15. oktobar 2010.)

Nakon prethodno nezabeležene odluke o preispitivanju žalbene presude izrečene bivšem oficiru jugoslovenske vojske (Jugoslovenska Narodna Armija, JNA), Veselinu Šljivančaninu, ove sedmice je održano saslušanje na kojem se raspravljalo o kredibilitetu svedoka koji se pojavio sa „novim dokazima“ o slučaju.

Šljivančaninovi advokati su preispitivanje žalbene presude zatražili nakon što su – posle žalbene presude izrečene u maju 2009. – stupili u kontakt sa Milorodom Panićem, nekadašnjim načelnikom štaba Šljivančaninove jedinice.

Tom presudom su žalbene sudije odbacile oslobađajuću presudu za pomaganje i podsticanje ubijanja Hrvata i ostalih nesrpskih zatvorenika koji su, nakon što je hrvatski grad Vukovar u novembru 1991. pao u ruke srpskih snaga, držani na farmi Ovčara.

Petogodišnja zatvorska kazna, koja je Šljivančaninu prvobitno izrečena za pomaganje i podsticanje mučenja zatvorenika, bila je više nego utrostručena – odnosno, povećana na 17 godina.

Žalbeno je veće presudilo da Šljivančanin ipak jeste bio obavešten od strane svog komandanta i saoptuženika, Mileta Mrkšića, o tome da je vojna zaštita zarobljenika na Ovčari povučena, te da je – u skladu sa time – Šljivančanin znao da postoji rizik od toga da će lokalne srpske snage pobiti zarobljenike.

Kao bivši pukovnik JNA, Mrkšić je osuđen za ubijanje zarobljenika, kao i za maltretiranje i okrutno postupanje.

U presudi žalbenog veća donetoj 2009. navodi se kako se presuda o tome da je Šljivančanin odgovoran za pomaganje i podsticanje ubijanja zarobljenika temelji na zaključku „kako Mrkšić mora da je rekao Šljivančaninu da je ratnim zarobljenicima koji su boravili na Ovčari ukinuta zaštita JNA“.

„Jedini razuman zaključak jeste taj da je, saznajući za naređenje da se trupe povuku, g. Šljivančanin shvatio da će ratni zarobljenici na Ovčari verovatno biti ubijeni“, rekao je sudija Teodor Meron (Theodor Meron) prilikom izricanja presude žalbenog veća.

Međutim, na saslušanju koje je održano u junu 2010. Panić je izjavio da je prisustvovao razgovoru koji su Šljivančanin i Mrkšić vodili 20. novembra 1991. uveče, nakon kojeg je Mrkšić izdao naredbu da se jedinice JNA povuku sa farme.

Panić je rekao da tokom tog razgovora Mrkšić Šljivančaninu nije spominjao naređenje o povlačenju.

„Da je Mrkšić Šljivančaninu saopštio da je obezbeđenje povučeno – ja bih prvi reagovao“, rekao je Panić Stefanu Burgonju (Stephane Bourgon), jednom od Šljivančaninovih branilaca.

„Ja bih rekao: ‘Kako se to desilo?’ A siguran sam da bi i Šljivančanin učinio istu stvar“, nastavio je on.

Kao neko ko je svoj prvi iskaz dao kao svedok odbrane, Panić je rekao da prilikom ranijeg svedočenja ove pojedinosti nije pominjao zbog toga što ga ni odbrana ni tužilaštvo nisu pitali za njih. Već su u prvostepenom postupku sudije u presudi potvrdile da je Panić prisustvovao tom razgovoru između Mrkšića i Šljivančanina.

Žalbene su sudije 14. jula odlučile da na temelju „nove činjenice“ – koja je ustanovljena na temelju Panićevog iskaza na junskom saslušanju – preispitaju svoju presudu.

Na saslušanju koje je ove sedmice u tu svrhu održano, tužiteljka Helen Brejdi (Helen Brady) je rekla kako se „Paniću u ovoj stvari ne može verovati“.

Ona je rekla da bi Panić – s obzirom na to da je Mrkšićeva naredba o povlačenju jedinica JNA sa Ovčare bila „očigledno nelegalna“ – ukoliko bi priznao da je znao za nju samog sebe okrivio za zločin.

„On nikada neće priznati [da je znao za tu naredbu], jer bi to značilo da nije učinio ništa da je zaustavi“, kazala je Brejdi.

Osim toga, ona je izjavila i da „naprosto nije verovatno da Mrkšić načelnika svog štaba (Panića) ne bi upoznao sa tom naredbom“, pogotovo u svetlu vojne doktrine JNA.

Pozvala se i na ekspertski iskaz vojnog analitičara Rejnoa Teunensa (Reynaud Theunens), koji je, na temelju toga kako je u ono vreme funkcionisala JNA, ove sedmice na poziv tužilaštva svedočio o ispravnosti Panićevih tvrdnji.

Sudija Meron se osvrnuo na Teunensov privedbu po kojoj bi bilo „veoma neobično“ da je Mrkšić izdao naređenje o povlačenju a da o tome nije obavestio Panića.

„Da li je to nemoguće ili malo verovatno?“, upitao je sudija.

„Vaša visosti, budući da su u pitanju ljudska bića, ništa nije nemoguće“, odgovorio je Teunens. „Teorijski je Mrkšić mogao tako postupiti, ali je pitanje – zašto? Time bi otežao odnose u štabu, jer bi se svako zapitao: zbog čega nas [nisi] obavestio o tome?“

„Ne možete izdavati izolovano naređenje“, nastavio je Teunens. „Efekti toga se vide na terenu.“

Međutim, kada je na Burgonja došao red da unakrsno ispita Teunensa, on ga je upitao da li se „u doktrini [JNA] igde pominje to da, ukoliko neki komandant namerava da počinio zločin, on o tome mora obavestiti načelnika štaba“.

„To pitanje je sa vojne tačke gledišta besmisleno“, odgovorio je Teunens. „Naređenje nije nešto što je izolovano. [Komandant] naređenje izdaje da bi neka radnja bila izvršena.“

„Da li se slažete da je Mrkšić bio upoznat sa time da se čini zločin?“, pitao je Burgonj.

„Saglasan sam sa presudom sudskog veća“, odgovorio je Teunens.

Burgonj je naglasio da je na saslušanju koje je u junu održano pre preispitivanja presude Panić rekao kako bi „smesta reagovao“ da je čuo kako Mrkšić Šljivančaninu pominje naređenje o povlačenju.

„Hoću da kažem kako postoji mogućnost da je Mrkšić jako dobro znao da bi se Panić usprotivio tom naređenju i da ga zbog toga nije ni obavestio“, kazao je Burgonj.

„Izvinite, ali to ne ide tako“, odgovorio je Teunens. „Panić je načelnik štaba – on bi bio obavešten o tome da [jedinice JNA] više nisu tamo [na Ovčari]. Ne mogu da zamislim da Mrkšić misli da može da sakrije neko naređenje i da Panić neće imati uvid u to.“

„Vi, dakle, tvrdite da je Panić lažov?“, pitao je Burgonj.

„Ni u jednom trenutku se nisam izjašnjavao o svedoku i to ne bih nikada ni radio“, kazao je Teunens.

U svojoj završnoj reči, Burgonj je rekao da je Panić došao da „spreči nepravdu“.

„Ovde su važni dokazi, a ne to da li je primenjivana [vojna] doktrina“, dodao je Burgonj.

Žalbene će sudije sada razmotriti svoju presudu, kako bi utvrdile da li će odluka kojom je Šljivančanin osuđen za ubistvo i kojom mu je zatvorska kazna pooštrena ostati na snazi.

Rachel Irwin izveštava za IWPR iz Haga.

Location: Balkans

Topic: Courtside

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/rasprava-o-kredibilitetu-%C5%A1ljivan%C4%8Daninovog-svedoka>